

DE LIJST

*Een tweewekelijkse
rubriek over Haagse
gebouwen op de
rijksmonumentenlijst
door Evelyn de Regt*

● Lange Vijverberg 12: de Belgische Ambassade.

Nieuw onderkomen Belgische ambassade

Huis met geschiedenis

foto's Karel Vereecken

● Plafond met godin van de lente op de bel-etage..

De Belgische ambassade heeft zich afgelopen juli gevestigd op de Lange Vijverberg 12, in een pand met een lange geschiedenis. We bezochten het huis, dat vorig jaar gedurende enkele maanden is verbouwd, om te zien of er nog iets tastbaar van de historie bewaard is gebleven.

Via de ingang in het souterrain - de bordesingang is voor speciaal bezoek - betreden we het pand. De rechtersvoorkamer op de bel-etage lijkt een gewoon kantoorvertrek. Maar als we de blik iets omhoog richten, zien we een plafond uit ca. 1733 met zware lijsten en krullen. In het midden een volumineuze godin van de lente.

De linkervoorkamer bevat een schouwpartij in Lodewijk XVI-stijl. Boven de schouw en tussen de vensters bevinden zich twee prachtige medaillons geschilderd door Dirk van der Aa, een schilder van wie we al eens kinderportretjes mochten bewonderen in het huis Lange-Voorhout 32. De trap naar de eerste verdieping heeft mooie gebeeldhouwde balusters, en ook de hal op de eerste verdieping heeft nog iets van de oude glorie. Verder zijn er in enkele vertrekken nog aardige marmere schouwen te vinden. Het lijkt misschien een wat schrale oogst, maar als we het vergelijken met het buurhuis nummer 11, het voormalige 'Hof Van Culemborg' (daar is namelijk vrijwel niets meer 18e eeuws) dan is het nog heel wat.

Valdez

De eerste met name bekende bewoner van deze historische plek is een zekere 'Geryt die Proost'. Hij was omstreeks 1458 proost van het Hofkapittel en werkte dus aan de overkant. Ongeveer een eeuw later, tijdens de Tachtig-jarige Oorlog, neemt de Spaanse veldheer Valdez zijn intrek in dit huis, dat op dat moment in bezit is van de Spaansgezinde familie Moons. Er ontstaat iets moois tussen Magdalena Moons en de Spaanse veldheer. Moeder Moons is er niet zo gelukkig mee, maar niets weerhoudt Magdalena en ze volgt haar Spaanse minnaar totdat deze in 1580 overlijdt. Dan keert ze terug naar Den Haag, en ook al spreekt de roddelpers schande over haar, ze trouwt toch nog keurig met een zekere Willem de Bijde, heer Van de Werve.

Eind 17e eeuw zijn er weer liefdesperikelen in dit huis. Toevalig zijn deze tot in de details toe bekend door de briefwisseling tussen Suzanna Huygens en haar broer, de natuurkundige Christiaan Huygens. Het is Bonifacius van Vrijbergen, eigenaar geworden in 1665, die grote moeite heeft met de partnerkeuze van zijn kinderen. Vader Bonifacius was overigens een belangrijk man: hij was gecommiteerde van Zeeland ter Staten-Generaal, lid van de Raad van State en pensionaris en baljuw van Tholen. Zijn zoon Marius Dibbout was verliet geworden op de weduwe van een zekere heer Dronkelaer, een mooie en geestige vrouw, die echter geen cent bezat. Marius vond dit blijkbaar niet zo belangrijk, maar zijn ouders wel. De zaak had waarschijnlijk niet eens zo'n opschudding in Den Haag veroorzaakt, als Marius niet al daarvoor een scheve schaats had gereden, door een zekere Anna Gibson, de dochter van een Engelse schilder te verleiden. Hij had haar zelfs beloofd te trouwen en bovendien verwachtte ze een kind van hem. Marius wilde echter liever de arme weduwe huwen, maar door tussenkomst van vader Gibson, ging dat niet door. Gibson liet de zaak namelijk voorkomen en het Hof van Holland, de provinciale rechtbank, verplichtte Marius met Anna Gibson te trouwen. Marius gaf hieraan gehoor, maar weigerde bij de huwelijksvoltrekking aanwezig te zijn, of om met haar samen te leven.

Baron Suasso

Zijn jeugdige uitpattingen belemmerden Marius overigens niet in zijn carrière en vanaf 1701 was hij buitengewoon gezant te Engeland.

Ook de dochter van Bonifacius, Cornelia, had haar zinnen gezet op een echtgenoot die niet haar vaders goedkeuring kon wegdragen: ze trouwde met een zekere mr. Diederick Vleugels. Een zoon uit dit huwelijk verkocht het huis in 1732 voor 11.500 gulden aan Manuel Lopez Suasso, baron van Avernas le Gras. Wanneer de baron het huis twintig jaar later weer verkoopt, vraagt hij er 36.000 duizend gulden voor. Tussen 1733 en 1753 moet het huis dus ingrijpend zijn verbouwd. In 1733, zo blijkt uit een document in het Rijksarchief, is in ieder geval de voorgevel gewijzigd en is er een bordes gemaakt. Lopez Suasso

bezat ook de panden Lange Vijverberg 14, 15 en 16. Hij was ouderling van de Portugese Synagoge en niet onbemiddeld. Zijn vader schijnt zelfs de tocht van Willem III naar Engeland in 1688 met zo'n twee miljoen te hebben gefinancierd. De baron bewoonde het huis nummer 12 niet zelf, maar verhuurde het.

Gedurende de gehele 19e eeuw resideerde hier de adellijke familie Van Limburg Stirum. Begin deze eeuw wordt het huis met het daarbij behorende koetshuis, gelegen aan de Hoge Nieuwstraat, onder anderen verhuurd aan de gezant van Oostenrijk-Hongarije, de Belgische gezant en de minister van Binnenlandse Zaken mr. Th. Heemskerck.

Roemruchte jaren maakte het huis door van 1927 tot 1939 als restaurant 'Anjema', geëxploiteerd door de heren P. Bouillet en J.J. Anjema. Vele beroemdheden schaarden zich hier aan de dis. In 1939 kocht de Nationale Levensverzekeringsbank het huis met het plan zich hier te vestigen. Nog voor zij hiertoe de kans kreeg, had de Duitse bezetter zich het huis toegeëigend en er het Obergericht ondergebracht. Tot aan de vorige restauratie van het pand in 1955, herinnerden de cellen in de kelder aan deze zwarte periode.

Bron: Ons Huis in de Residentie, uitgave van de Nationale Levensverzekeringsbank N.V., Rotterdam 1956